

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ט בתמוז, התש"ף
21 ביולי, 2020
217/2020

דמוגרפיה של עסקים - שרידות ותנועות של עסקים 2019-2017 Business Demography 2017-2019

בהודעה זו מוצגת תמונת המצב לפני משבר הקורונה. למידע על מצב העסקים בתקופת המשבר ראו הודעות לתקשורת עם תוצאות סקרי מצב העסקים בעת התפשטות נגיף הקורונה בדף [המעקב אחר השפעות המגפה](#) באתר הלמ"ס.

עסקים פעילים

- בשנת 2019 היו בישראל כ-614,100 עסקים פעילים וכ-4,078,800 משרות שכיר של עובדים ישראלים וזרים במשק הישראלי.
- 68% מסך העסקים הפעילים בישראל הם עצמאים, 27% הן חברות (פרטיות, ציבוריות וזרות) וכ-5% העסקים הפעילים הנותרים הם מסוג אחר (שותפויות, אגודות שיתופיות, מלכ"רים, ישויות ללא רשם חיצוני וכד').
- 61% מסך משרות השכיר בישראל הם בחברות (פרטיות, ציבוריות וזרות), 9% הם בעצמאים וכ-30% ממשרות השכיר הנותרות הם מסוג אחר (שותפויות אגודות שיתופיות, מלכ"רים, ישויות ללא רשם חיצוני וכד').
- בכ-52% מהעסקים הפעילים ב-2019 לא מועסקים שכירים. בכ-92% מהעסקים הפעילים המעסיקים שכירים בשנת 2019, היו עד 20 משרות שכיר.

"לידות עסקים"

- בשנת 2019 נולדו כ-51,300 עסקים חדשים, שהם 8.4% מסך כל העסקים הפעילים בשנה זו. אחוז לידות גבוה יותר נמדד בשנים 2017 ו-2018 (8.9% ו-8.5%, בהתאמה).
- בכ-61% מהעסקים שנולדו ב-2019 לא מועסקים שכירים.
- בכ-77% מהעסקים שנולדו ב-2019 ושהם מועסקים שכירים, היו עד 4 משרות שכיר.
- בגין העסקים שנולדו ב-2019 נוספו בשנה זו כ-80,400 משרות שכיר שהן 2% מסך משרות השכיר בכלל העסקים הפעילים בשנה זו.

הישרדות עסקים

- 88.2% מהעסקים שנולדו בשנת 2018 שרדו גם את שנת פעילותם השנייה (שנת 2019).
- 28.5% מהעסקים שנולדו בשנת 2005 שרדו גם את שנת פעילותם החמש-עשרה (שנת 2019). אחוז ההישרדות הנמוך ביותר לאורך כל חמש עשרה שנות הפעילות נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל, ואילו אחוז ההישרדות הגבוה ביותר נמצא בענפי שירותי בריאות, רווחה וסעד.

כתב: אורי עטר, תחום מרשם עסקים

לקבלת הסברים נא לפנות למרכז למידע סטטיסטי 02-6592666

עסקים מהירי צמיחה

- אחוז העסקים מהירי הצמיחה בענפי ההיי-טק בשנת 2019 עמד על 10.5%, לעומת 4% עסקים מהירי צמיחה בכלל ענפי המשק בשנה זו.

להגדרות והסברים

הנתונים בהודעה לקוחים מתוך מרשם העסקים שהוקם בלשכה לסטטיסטיקה בשנת 2003. המרשם מתבסס על מידע משולב מקבצים מינהליים שהעיקריים שבהם הם קובץ העוסקים של מס ערך מוסף (מע"מ) וקובץ המעסיקים של המוסד לביטוח לאומי.

עסקים פעילים (לוחות 2-1)

בשנת 2019 היו בישראל כ-614,100 עסקים פעילים וכ-4,078,800 משרות שכיר של עובדים ישראלים וזרים בכלל ענפי הכלכלה. מדובר בגידול של 2.6% במספר העסקים הפעילים ושל 1.8% במספר משרות השכיר לעומת שנת 2018.

בכ-52% מהעסקים הפעילים ב-2019 לא מועסקים שכירים. בכ-68% מהעסקים הפעילים שבהם מועסקים שכירים, היו עד 4 משרות שכיר ובכ-92% - עד 20 משרות שכיר.

מבחינת התפלגות העסקים לפי סוג העסק (עצמאים, חברות, שותפויות ואחר) (לוח א) - מספר העסקים הפעילים הגבוה ביותר בשנת 2019 שייך לעצמאים - כ-414,850 עסקים (כ-68% מסך העסקים הפעילים), ולחברות - כ-166,550 עסקים (כ-27% מסך העסקים הפעילים). ענפי אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדרים D-E) וענפי מידע ותקשורת (סדר J) הם הענפים היחידים שבהם יותר מ-50% מהעסקים הם חברות (51.4% ו-50.6% בהתאמה).

מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר העסקים הפעילים הגבוה ביותר בשנת 2019 נמצא בענפי השירותים המקצועיים, המדעיים והטכניים (סדר M) - כ-121,700 עסקים (19.8% מסך העסקים הפעילים) ובענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים (סדר G) - כ-95,600 עסקים (15.6% מסך העסקים הפעילים).

מבחינת התפלגות משרות השכיר לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר משרות השכיר הגבוה ביותר בשנת 2019 נמצא בענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים (סדר G) - כ-523,300 משרות שכיר (12.8% מסך משרות השכיר) ובענפי החינוך (סדר P) - כ-452,500 משרות שכיר (11.1% מסך משרות השכיר). ממוצע משרות השכיר למעסיק בשנת 2019 היה 13.8, בדומה לממוצע בשנים 2017-2018. ממוצע משרות השכיר הגבוה ביותר למעסיק (312.5) בשנת 2019 נרשם בענפי מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי (סדר O), והממוצע הנמוך ביותר (3.5) נרשם בענפי פעילויות בנדל"ן (סדר L).

לוח א - עסקים פעילים, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011) וסוג עסק, 2019

אחר*	שותפויות (רשומה/זרה/ מוגבלת/ איחוד עוסקים)	חברות (פרטית/ ציבורית/זרה)	עצמאים (ת"ז)	עסקים - סך כולל	ענף כלכלי	ענף ראשי	סדר
14,822	17,891	166,549	414,846	614,108	סך הכל		
1,044	1,080	1,975	10,953	15,052	חקלאות, ייעור ודיג	04-01	A
199	712	9,650	12,728	23,289	תעשייה, כרייה וחציבה	34-05	B-C
					אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	39-35	D-E
221	88	819	464	1,592	בינוי	43-41	F
77	1,405	19,894	47,318	68,694	מסחר סיטוני וקמעוני	47-45	G
247	3,221	32,912	59,238	95,618	ותיקון כלי רכב מנועיים		
70	463	5,209	35,035	40,777	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	53-49	H
101	1,662	8,270	15,816	25,849	שירותי אירוח ואוכל	56-55	I
83	409	12,170	11,402	24,064	מידע ותקשורת	63-58	J
80	307	7,292	8,093	15,772	שירותים פיננסיים		
332	2,528	15,524	20,825	39,209	ושירותי ביטוח	66-64	K
					פעילויות בנדל"ן	68	L
356	3,339	33,628	84,365	121,688	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	75-69	M
208	483	6,556	15,050	22,297	שירותי ניהול	82-77	N
3,404	462	2,441	15,475	21,782	ותמיכה		
					חינוך	85	P
1,995	557	5,541	40,304	48,397	שירותי בריאות ושירותי		
1,040	634	3,042	17,951	22,667	רווחה וסעד	88-86	Q
					אמנות, בידור ופנאי	93-90	R
					מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי;	83- 84,	
5,365	541	1,626	19,829	27,361	שירותים אחרים; משקי בית כמעסיקים; ארגונים חוץ מדינתיים	94-99	O, S-U

* היחידות הכלולות באוכלוסיית "אחר" הן: ישויות ללא רשם חיצוני, אגודות שיתופיות, מלכ"רים, הקדשים, תושבי חוץ והתושבים ביישובים היהודיים באזור יהודה והשומרון

לוח ב – משרות שכיר (באלפים), לפי ענף כלכלי (סיווג 2011) וסוג עסק, 2019

אלפים

אחר*	שותפיות (רשומה/זרה/ מוגבלת/ איחוד עוסקים)	חברות (פרטית/ ציבורית/זרה)	עצמאים (ת"ז)	עסקים – סך כולל	ענף כלכלי	ענף ראשי	סדר
1,124.1	74.1	2,497.6	383.1	4,078.8	סך הכל		
29.0	3.7	25.0	22.6	80.3	חקלאות, ייעור ודיג תעשייה, כרייה וחציבה	04-01	A
10.2	6.1	336.5	16.7	369.4	אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	34-05	B- C D- E
0.8	0.2	24.8	0.5	26.2	בניו	39-35	F
0.4	3.8	162.7	67.5	234.3	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מונעים	43-41	G
6.0	13.5	431.4	72.4	523.3	שירותי תחבורה, אחסנה,	47-45	H
12.4	2.4	112.3	22.6	149.8	דואר ובלדרות	53-49	I
3.8	12.5	219.9	36.5	272.7	שירותי אירוח ואוכל	63-58	J
1.9	2.3	195.2	2.8	202.3	מידע ותקשורת שירותים פיננסיים	66-64	K
1.8	0.5	101.3	7.3	110.8	ושירותי ביטוח	68	L
1.3	0.7	26.1	4.2	32.4	פעילויות בנדל"ן	75-69	M
8.1	18.4	194.4	46.7	267.7	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	82-77	N
87.0	1.6	309.8	19.4	417.7	שירותי ניהול ותמיכה	85	P
357.9	2.5	76.4	15.7	452.5	שירותי בריאות	88-86	Q
200.3	2.8	190.5	25.8	419.4	ושירותי רווחה וסעד	93-90	R
21.2	1.6	43.2	9.5	75.6	אמנות, בידור ופנאי מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח	83-84, 94-99	O, S- U
382.0	1.4	48.2	12.9	444.4	לאומי; שירותים אחרים; משקי בית כמעסיקים; ארגונים חוץ מדינתיים		

* היחידות הכלולות באוכלוסיית "אחר" הן: ישויות ללא רשם חיצוני, אגודות שיתופיות, מלכ"רים, הקדשים, תושבי חוץ והתושבים ביישובים היהודיים באזור יהודה והשומרון

פתיחות וסגירות של עסקים לפי מקורות מע"מ (לוח 3)

בשנת 2019 נפתחו כ-58,950 עסקים ונסגרו כ-44,950 עסקים, כלומר נוספו כ-14,000 עסקים במגזר העסקי, לעומת תוספת של 13,600 עסקים שנרשמה ב-2018 ותוספת של 14,300 עסקים ב-2017. ברוב ענפי הכלכלה נרשמו בשנת 2019 מספר גבוה יותר של פתיחות משל סגירות עסקים. זאת, למעט בענפי התעשייה, הכרייה והחציבה (סדרים B ו-C) שבהם נרשמה תוספת שלילית של עסקים בשנת 2019, כמו בשנים 2018-2017.

לידות עסקים 1 (לוחות 4-6)

בשנת 2019 נולדו כ-51,300 עסקים חדשים שהם 8.4% מכמות העסקים הפעילים בשנה זו. בשנת 2018 נולדו כ-51,100 עסקים ובשנת 2017 נולדו כ-51,900 עסקים שהם 8.5% ו-8.9% (בהתאמה) מכמות העסקים שהיו פעילים בשנים אלו.

מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) נמצא כי אחוז לידות העסקים הגבוה ביותר מתוך סך העסקים הפעילים בשנת 2019 (13.1%) נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל (סדר I), 13.2% בשנת 2018. עוד נמצא כי כ-61% מהעסקים שנולדו בשנת 2019 לא מועסקים שכירים. מתוך 39% העסקים שבהם הועסקו שכירים, כ-77.1% היו 1-4 משרות שכיר בממוצע לעסק וב-97.5% היו 1-20 משרות שכיר בממוצע לעסק.

תוספת משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים (לוח 7)

בשנת 2019 נוספו כ-80,400 משרות שכיר לכלכלה הישראלית כתוצאה מלידות עסקים שהם 2% מסך כל משרות השכיר בעסקים הפעילים. זאת בהשוואה לתוספת של כ-85,700 משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים בשנת 2018 שהיו 2.1% מסך כל משרות השכיר בעסקים הפעילים באותה השנה. על פי נתונים אלו, ממוצע משרות השכיר לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2019 היה 4.0, בדומה לממוצע בשנים 2018 ו-2017 (4.2 ו-4.1 משרות שכיר, בהתאמה). ממוצע משרות השכיר הגבוה ביותר (7.5) לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2019 נרשם בענף שירותי אירוח ואוכל (סדר I).

מרבית משרות השכיר בגין לידות עסקים בשנת 2019 נוספו בענפי שירותי אירוח ואוכל (סדר I) - כ-16,250 משרות שכיר שהן 20% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2019. מספר זה נמוך מהתוספת (17,200 משרות שכיר) שהייתה בענפים אלה בשנת 2018.

ענפים נוספים שבהם הייתה תוספת גדולה של משרות שכיר בגין לידות עסקים הם ענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים (סדר G) וענפי הבינוי (סדר F). בענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים נוספו כ-13,600 משרות שכיר שהן 16.9% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2019. בענפי הבינוי נוספו כ-12,600 משרות שכיר שהן 15.6% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2019.

¹ ההבדלים בין פתיחות עסקים ללידות עסקים מופיעים בפרק ההגדרות וההסברים

כתב: אורי עטר, תחום מרשם עסקים

לקבלת הסברים נא לפנות למרכז למידע סטטיסטי 02-6592666

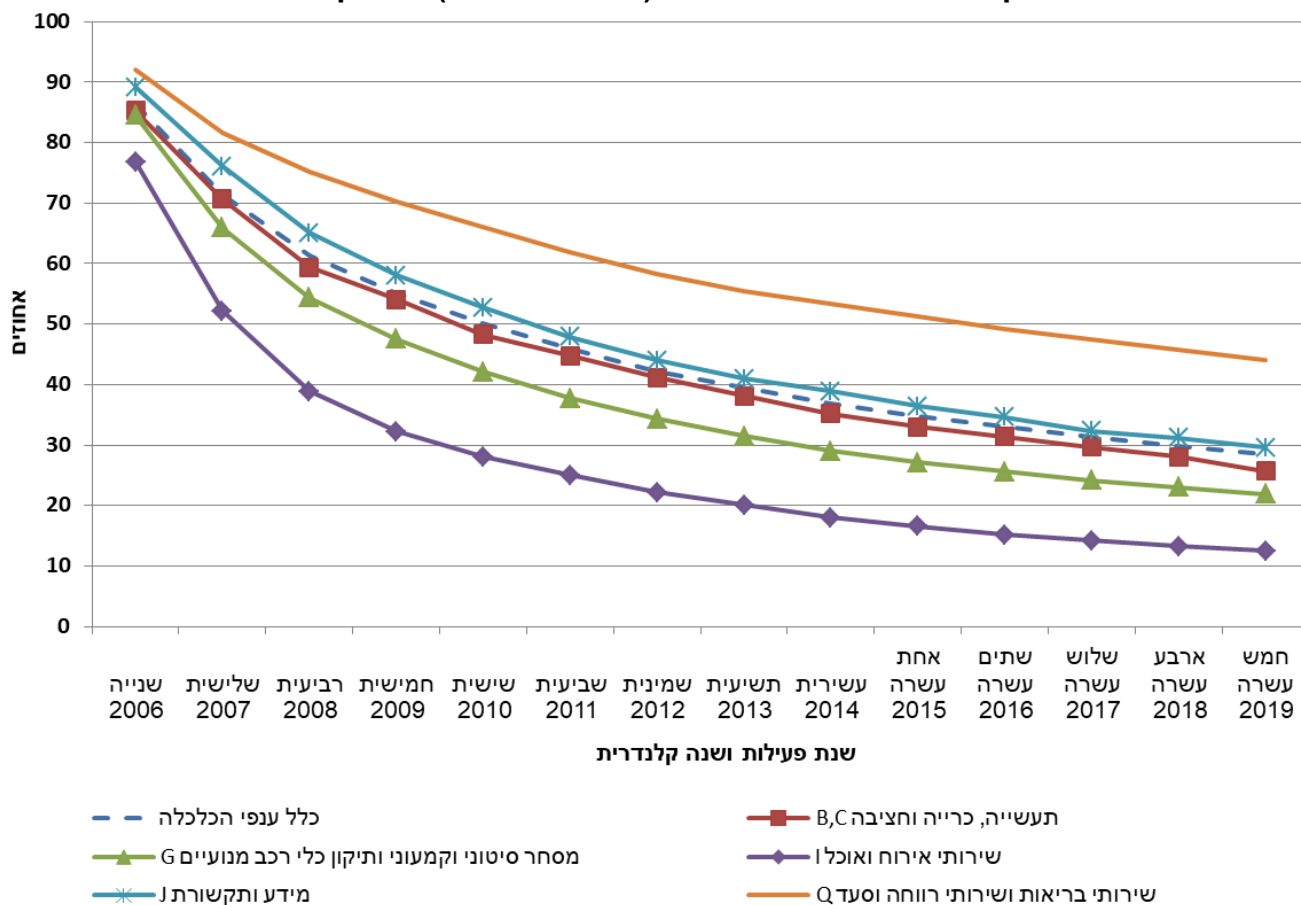
הישרדות עסקים

נהוג לעקוב אחר אחוז ההישרדות של עסקים שנולדו בשנה מסוימת לאורך השנים הראשונות לפעילותם. תקופת המעקב הארוכה ביותר האפשרית מבחינתנו לפי נתוני המרשם היא עבור העסקים שנולדו בשנת 2005. מנתוני לוח ג אפשר לראות כי הירידה הגדולה ביותר באחוזי ההישרדות של העסקים בשנים 2005-2017, הוא בין שנת הפעילות השנייה לשנת הפעילות השלישית של העסקים. ממוצע ההישרדות של עסקים בשנת הפעילות השנייה שלהם הוא 88.0%, ואילו בשנה השלישית לפעילות אחוז ההישרדות הממוצע הוא 74.2%.

לוח ג - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בשנים 2005-2018 לאורך חמש עשרה שנות פעילות

שנת הלידה של העסק	בשנה השנייה לפעילות	בשנה השלישית לפעילות	בשנה הרביעית לפעילות	בשנה החמישית לפעילות	בשנה השישית לפעילות	בשנה השביעית לפעילות	בשנה השמינית לפעילות	בשנה התשיעית לפעילות	בשנה העשירית לפעילות	בשנה האחת עשרה לפעילות	בשנה השנייה עשרה לפעילות	בשנה השליש עשרה לפעילות	בשנה הארבע עשרה לפעילות	בשנה החמש עשרה לפעילות
2005	86.4	71.4	61.4	55.1	50.1	45.9	42.2	39.4	36.9	34.8	33.0	31.3	29.9	28.5
2006	87.2	72.3	63.1	56.1	50.7	46.4	43.1	40.2	37.6	35.5	33.5	31.7	30.1	
2007	87.5	73.7	64.3	57.1	51.4	47.1	43.5	40.6	38.2	36.0	34.1	32.2		
2008	88.1	74.2	64.4	57.2	51.9	47.6	44.2	41.4	39.0	36.7	34.7			
2009	87.0	72.9	63.4	56.4	51.4	47.4	44.0	41.2	38.8	36.6				
2010	88.0	74.6	65.2	58.4	53.3	49.3	45.9	43.1	40.5					
2011	88.4	74.7	65.5	59.1	54.0	49.9	46.3	43.3						
2012	88.2	74.6	65.7	59.0	53.8	49.3	45.7							
2013	88.1	75.1	66.1	59.1	53.6	49.2								
2014	88.8	75.5	66.2	59.1	53.8									
2015	88.5	75.1	66.5	58.5										
2016	88.6	75.6	65.9											
2017	88.5	75.5												
2018	88.2													
ממוצע	88.0	74.2	64.8	57.2	52.4	48.0	44.4	41.3	38.5	35.9	33.8	31.7	30.0	28.5

**תרשים 1 - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בשנת 2005
לאורך חמש עשרה שנות פעילות (עד לשנת 2019) לפי ענף כלכלי**

מכלל העסקים שנולדו בשנת 2005, 86.4% המשיכו להיות פעילים בשנת 2006 ו-28.5% המשיכו להיות פעילים גם בשנת 2019.

אחוז ההישרדות הנמוך ביותר לאורך חמש עשרה שנות פעילות נרשם בענפי שירותי האירוח ואוכל (סדר I). מכיוון שמספר לידות העסקים בענף אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדרים D,E) קטן מאוד, אפשר לומר שאחוז ההישרדות הגבוה ביותר לאורך חמש עשרה שנות פעילות נרשם בענף שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד (סדר Q).

עסקים "מהירי-צמיחה" (High-Growth Businesses) (לוח ד)

אחוז העסקים מהירי הצמיחה הממוצע בשנים 2017-2019 היה 4.1%. מבין ענפי הכלכלה (ברמת סדר) אחוז העסקים מהירי הצמיחה הגבוה ביותר בממוצע לשנים 2017-2019 (10.0%) נרשם בענפי המידע והתקשורת (סדר J). לממוצע הגבוה בענף זה תורמים בעיקר עסקים המסווגים בענף תכנות מחשבים, ייעוץ בתחום המחשבים ושירותים נלווים אחרים (ענף משנה 62).

בהקשר זה נמצא כי אחוז העסקים מהירי הצמיחה בענפי ההיי-טק, הכוללים בין היתר עסקים מענפי המידע והתקשורת (סדר J), כמו גם מענפי התעשייה, כרייה וחציבה (סדר C), וענפי השירותים המקצועיים, מדעיים וטכניים (סדר M) בשנים אלה הוא גבוה במיוחד (9.9% בממוצע).

לעומתם, אחוז העסקים מהירי הצמיחה הנמוך ביותר בממוצע לשנים אלו נרשם בענפי החקלאות, ייעור ודיג (סדר A) - 2.4%.

לוח ד - עסקים מהירי-צמיחה, 2019-2017, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

עסקים מהירי- צמיחה 2019 (t-3=2016,) (t=2019) אחוזים	עסקים מהירי- צמיחה 2019 (t-3=2016,) (t=2019) מספרים מוחלטים	עסקים מהירי- צמיחה 2018 (t-3=2015, t=2018) אחוזים	עסקים מהירי-צמיחה 2018 (t-3=2015, t=2018) מספרים מוחלטים	עסקים מהירי- צמיחה 2017 (t- 3=2014, t=2017) אחוזים	עסקים מהירי- צמיחה 2017 (t-3=2014, t=2017) מספרים מוחלטים	ענף כלכלי	סדר
4.0	1,833	4.2	1,924	4.2	1,894	כלל ענפי הכלכלה חקלאות, ייעור ודיג תעשייה, כרייה וחציבה אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת בינוי מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועים שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות שירותי אירוח ואוכל מידע ותקשורת שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח פעילויות בנדל"ן שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים שירותי ניהול ותמיכה חינוך שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד אמנות, בידור ופנאי שירותים אחרים ענפי ההיי-טק*	A B,C D,E F G H I J K L M N P Q R S (C,J,M)
1.8	33	2.3	42	3.1	57		
..	..	2.7	118	3.1	141		
..	..	3.9	10	5.7	15		
3.5	155	3.4	156	3.5	163		
3.3	278	3.7	317	3.6	307		
4.7	88	4.9	90	4.4	79		
3.0	172	3.2	181	3.4	186		
11.0	275	10.4	248	8.5	193		
3.2	27	3.0	26	3.5	30		
2.6	12	4.9	21	3.4	15		
4.6	200	4.9	207	4.5	187		
5.6	141	5.2	128	6.2	150		
4.3	126	5.0	146	4.8	137		
3.9	83	3.7	76	3.6	74		
3.0	39	3.7	48	4.3	55		
5.1	81	6.1	96	6.1	91		
10.5	347	10.2	322	9.0	269		

*ענפי ההיי טק כוללים את תתי-הענפים האלה:

מסדר C (תעשייה) – 2100, 2610, 2621, 2630, 2640, 2651, 2652, 2660, 2670, 2680, 3030;

מסדר J (מידע ותקשורת) – 6110, 6120, 6130, 6190, 6201, 6202, 6203, 6209, 6311, 6312;

מסדר M (שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים) – 7201, 7210, 7220

הגדרות והסברים

מרשם עסקים

אוכלוסיית העסקים המצויים במרשם העסקים כוללת את כל היחידות הכלכליות הרשומות והחייבות דיווח למוסד לביטוח לאומי ו/או לרשויות המע"מ. לפיכך, המרשם כולל מידע על גופים עסקיים המוגדרים כחייבי מע"מ: חברות, עצמאים, שותפויות או מעסיקים החייבים דיווח למוסד לביטוח לאומי ובכללם מוסדות ללא כוונת רווח, מוסדות ממשלה ורשויות מקומיות או בנקים וחברות ביטוח שאינם חייבים במע"מ אך הם מעסיקים עובדים. חוק מע"מ מחייב שותפות רשומה להירשם כעוסק מע"מ. בנוסף על כך, מאפשר החוק גם לקבוצת עוסקי מע"מ שאינם שותפות רשומה לדווח כעוסק מע"מ המוגדר "שותפות מע"מ/איחוד עוסקים". על פי נתוני מע"מ קיימות כ-26,000 שותפויות מע"מ/איחודי עוסקים פעילים מדי שנה, המייצגות כ-100,000 עוסקי מע"מ. במניית מספר העסקים הפעילים לשנה מסוימת, שותפות מע"מ נחשבת כעסק בודד, אם לכל אחד מעוסקי המע"מ השותפים לא נמדדת פעילות כלכלית נפרדת (נתוני פדיון ותשומות ממע"מ ו/או העסקה מביטוח לאומי). בפרסום זה לא נכללים עסקים הפטורים ממע"מ (עוסקים פטורים/זעירים). אוכלוסיית עוסקי המע"מ מתעדכנת במרשם העסקים מדי חודש, ואילו אוכלוסיית המעסיקים הפעילים מתעדכנת באופן מלא פעמיים בשנה בדרך כלל. הנתונים הכמותיים המצויים ביחידות מרשם העסקים ברמה חודשית הם: פדיון חייב, פדיון לא חייב (פדיון אפס) או תשומות, סך משרות שכיר ושכר. נתוני מחזור מס הכנסה שנתיים מוזנים למרשם העסקים מדי שנה (בעיכוב של כשנתיים). מכל מקור מתקבלים נתונים המתעדים את תאריכי הרישום ופתיחת הרשומות ברשויות המס, תאריכי פעילות, כתובות, סוג העסק ותיאורי פעילות לחלק מן היחידות. באמצעות נתונים אלו ניתן להתחקות אחר פעילות של עסק ומשך תקופת פעילותו. כמו כן, ניתן לזהות ולהפריד בין קבוצות עסקים (עצמאים, חברות, מלכ"רים וכד') על פי מפתחות הזיהוי שניתנו להם על ידי המקורות המינהליים. קובץ מע"מ מכיל את כל עוסקי המע"מ במשק הישראלי המוגדרים פעילים והמחויבים בתשלום בגין עסקאות על פי חוק המע"מ ב-12 החודשים האחרונים. במקביל, המרשם מוזן מקובץ המעסיקים הפעילים והחייבים בביטוח ובדיווח למוסד לביטוח לאומי ב-25 החודשים האחרונים. לקבצים אלו נערכת הקבלה על פי מפתחות זהים לצורך קבלת רשומה המכילה נתוני עסק ממע"מ בצירוף נתוני העסקה. הפקת לוח שנתי מהמרשם לשנה מסוימת אפשרית במהלך חודש מאי בשנה שלאחריה, לאחר השלמת עדכון הנתונים השנתיים במרשם העסקים.

ענף כלכלי

הפעילות העיקרית המבוצעת במקום העבודה.

ענפים כלכליים לדוגמה הם עבודות עפר, סלילת כבישים, בניית גשרים ומסלולי טיסה, שירותי מוניות בשירות מיוחד, סוגים אחרים של תיווך מוניטרי, מרפאות ציבוריות.

הענפים הכלכליים המוצגים בפרסום זה ממוינים על פי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011,² ברמה של סדר או ברמה של ענף ראשי.

עסקים פעילים

יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עבורה פעילות חיובית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיובית יכולה להירשם בפדיון חיובי או בתשומות חיוביות, לרבות מספר עובדים מועסקים חיובי.

משרות שכיר

מספר משרות השכיר של עובדים (קבועים וארעיים) כולל את כמות משרות העובדים שעבדו באותה שנה קלנדרית לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או מוסדות.

מאגר משרות השכיר כולל משרות של עובדים ישראלים (המדווחות למוסד לביטוח לאומי בטופסי 102), או עובדים זרים, אולם אין הוא כולל עצמאים או חברות שאינן מדווחות על שכירים.

אם אדם עובד כשכיר בכמה מקומות עבודה, יהיה מספר משרות השכיר שלו כמספר מקומות העבודה שבהם הוא עובד. **משרות שכיר**: החישוב מתייחס לסך משרות השכיר שהיו לעסק באותה שנה, מחולק במספר חודשי הפעילות שבהם הייתה העסקה, בהתאם להנחיות ה-OECD.

פתיחות וסגירות של עסקים

פתיחת עסק מוגדרת כשנת הפעילות שבה חל תאריך הרישום של פתיחת העסק במע"מ. באופן דומה, סגירת עסק מוגדרת כשנת הפעילות שבה חל תאריך הרישום של סיום פעילות העסק במע"מ.

לאור חובת הדיווח של עסקים לשלטונות מע"מ, ניתן לאתר את מועד פתיחתם וסגירתם של העסקים.

גופים כגון מלכ"רים (מוסדות ללא כוונת רווח), מוסדות פיננסיים ומשרדי ממשלה, אינם חייבים בדיווח למע"מ על פי הגדרה. כך שגם אם הם מעסיקים שכירים, גופים אלו אינם נכללים במניין זה. על כן, האוכלוסייה הנכללת במניין הפתיחות והסגירות משתייכת למגזר העסקי בלבד. מעשית, ייתכן שעסק אינו פעיל מאז פתיחתו, ואפילו ייתכן מצב שבו הוא עלול לא לייצר שום עסקה עד לסגירתו או לחלופין, הוא ממשיך לדווח על ערך אפסי בפדיון, למרות היותו מוגדר תיק פתוח במע"מ ופעיל על פי הגדרות רשויות מע"מ. במקביל, עסקים מסוימים עשויים להיות ללא דיווח פעילות עסקית במע"מ בתקופת המניין, אולם אם על פי רשויות המע"מ הם מוגדרים כפעילים, הם לא ייחשבו כסגורים בשנת המניין, אף על פי שיתכן שהם הפכו לא פעילים מבחינה עסקית. בסך הפתיחות נמנו גם עסקים אשר נחשבו כסגורים ודווח על חידוש פעילותם.

יש לזכור שהדיווח על הפסקת הפעילות העסקית נעשה בדרך כלל באיחור ולעיתים קרובות גם באופן רטרואקטיבי, כך שהגדרת מספר העסקים שנסגרו בתקופת זמן מושפעת מעיתוי המניין. נתונים אמינים ויציבים ניתן להפיק החל מהמחצית השנייה של השנה העוקבת.

² הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011. פרסום טכני מס' 80. ירושלים: המחבר.

לידות עסקים

"לידה" של עסק מוגדרת עבור עסקים שנמצאו באוכלוסיית העסקים הפעילים³ (עסקים עם דיווחי מע"מ או דיווחי העסקה) בשנה t (לדוגמה: שנת $t=2007$), אך לא נמצאו באוכלוסייה זו בשנת $t-1$ (לדוגמה: 2006) ובשנת $t-2$ (לדוגמה: שנת 2005).

הגדרה זו שונה ומורכבת יותר מהגדרה של פתיחת עסק, והמשתנה העיקרי והמכריע בה הוא העיתוי. הצורך בהגדרות נבדלות (בין פתיחת עסק ללידת עסק) נוצר בשל פער הזמנים בין מועד הרישום ברשויות המס לבין תחילת הפעילות הכלכלית של העסק או הפסקתה בפועל. לפיכך הוחלט, בהתאם להגדרות של ה-Eurostat וה-OECD⁴, להתייחס ל"הופעתם" או ל"היעלמותם" של דיווחים כמותיים כגון דיווחי העסקת שכירים ו/או נתוני פדיון חיוביים ממע"מ, כאינדיקציה למועד תחילת פעילות העסק או להפסקתה, קרי ללידה של עסק או לעסק שלא שרד.

הישרדות עסקים

עסק שנולד בשנת t ייחשב כשורד בשנת $t+1$, אם במהלך שנת $t+1$ היו לו נתונים חיוביים של פדיון ו/או העסקת שכירים. חשוב לציין כי עסק שנולד בשנת t ייחשב כשורד בשנת $t+2$ רק אם אובחן כפעיל גם בשנת $t+1$ וגם בשנת $t+2$.

עסקים "מהירי-צמיחה" (במקור: High-Growth)

על פי הגדרת ה-OECD וה-EuroStat, אוכלוסיית העסקים "מהירי הצמיחה" כוללת את כל העסקים שהעסיקו בשנה $t-3$ (לדוגמה: שנת 2010) 10 משרות שכיר ומעלה, ואשר במהלך שלוש השנים הבאות (כלומר בין השנים 2013-2011) אובחן גידול ממוצע שנתי של יותר מ-20% במספר משרות השכיר (גידול מצטבר של 72.8% במהלך 3 שנים). אחוז העסקים "מהירי הצמיחה" מחושב כיחס בין אוכלוסייה זו למספר העסקים הפעילים בשנה t , אשר מעסיקים יותר מ-10 משרות שכיר.

³ למעט ענפים 83-84 (מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי), 97-98 (משקי בית כמעסיקים) ו-99 (ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים), אשר עבורם לא חושבו לידות של עסקים, בהתאם להגדרות ה-Eurostat וה-OECD.

⁴ Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics, European Communities/OECD, 2007